

Ekō

België - Belgique
P.B.
2600 - Berchem
Uitbreidingsstraat
BC 4909

回 向

jaargang 35 nr 2 – zomer 2012
(of Ekō nr 133)

driemaandelijks tijdschrift
afgiftekantoor 2600 Berchem Uitbreidingsstraat
erkenningsnummer P303143

Inhoud

Een woord vooraf...	1
Shinran Shōnin 750 jaar: Japan reis (deel 3)	2
FVG-initiatieven in de herfst	7
Kom, we gaan...	8
The Journey – by Mary Oliver	9
Jouw Pad	10
Before Breakfast	13
Vier elementen	14
Opleiding (toekomstige) leraren boeddhisme (deel 4)	16
16th European Shin Conference “The Importance of Sangha”	22
Amida, het Oneindige – Jōdo-wasan (deel 1)	23
Nieuws uit de Sangha	31
Rooster der bijeenkomsten – zomer 2012	32

Dit is een uitgave van het Centrum voor Shin-Boeddhisme. De redactie noch het Centrum voor Shin-Boeddhisme zijn gebonden door de bijdragen van derden, die overigens niet noodzakelijk de zienswijze van de redactie weergeven. Iedere auteur is verantwoordelijk voor zijn bijdrage.

Ekō wordt gratis verspreid. Op eenvoudig verzoek nemen we u graag op als abonnee op de papieren en/of elektronische versie of schrappen wij U van de lijst.

Het Centrum voor Shin-Boeddhisme vzw en de Shin-Tempel Jikōji erkennen de spirituele en morele autoriteit van de Jōdo-Shinshū Hongwanji-ha (Kyōto) in de persoon van Hoofdabt Go-Monshu Koshin Ohtani, maar zijn voorts organisatorisch en financieel autonoom. Hun werking is afhankelijk van uw medewerking, uw waardering en uw steun.

*Onze bankrekening is 523-0802265-53,
IBAN nummer BE53 5230 8022 6553 en BIC-code TRIOBEBB
bij Triodos Bank nv, Hoogstraat 139/3, B-1000 Brussel,
op naam van het Centrum voor Shin-Boeddhisme vzw,
Pretoriastraat 68, B-2600 Berchem-Antwerpen (België)*

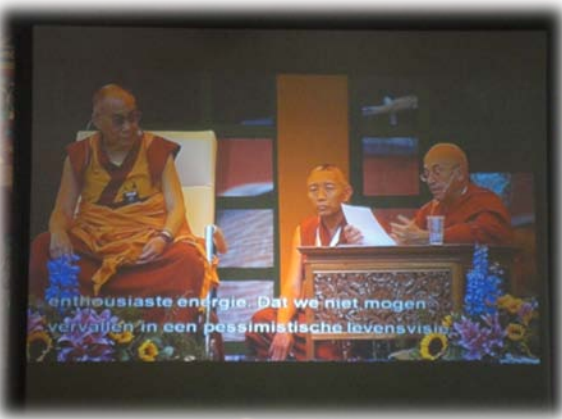
Een woord vooraf...

Waar je op dit moment ook zit – rustig bij jou in de tuin of druk-druk in de trein – misschien kan je bij het lezen van deze Ekō alsnog getroffen worden door de *energie* en de *spirit van het moment*... Dat wensen we je alleszins van harte!

Immers, niet alleen onze vroegere dharma-vriend Śāndor verwoordde deze idee zo treffend tijdens de bijeenkomst van Europese sangha's in Kyoto vorig jaar, maar ook de Dalai Lama heeft ons tijdens zijn bezoek aan Huy meermaals op het hart gedrukt hoe belangrijk het is dat we in zelfvertrouwen onze verantwoordelijkheid opnemen voor ons eigen pad: “*Toen een vrouwtje mij vroeg haar zoon te zegenen, reageerde ik: ‘Eigenlijk geloof ik niet in zegeningen... Leer je zoontje zelfvertrouwen te krijgen.’ Zoek je geluk binnen jezelf! Besef dat jij en de anderen deel uitmaken van één geheel. Je staat er niet alleen voor...*”

Deze ideeën vormen zowat de rode draad in dit nummer. Je vindt ze ook in het beeldverhaal *The Journey* van Techbug (gebaseerd op een gedicht van Mary Oliver), in de woorden van mijn nichtje Bieke en in de hoofdstukjes voor de toekomstige leraren boeddhisme. Daarnaast starten we met een reeks over de *wasan* van Shinran Shōnin. Vier elementen in evenveel gedichtjes vervulden deze Ekō.

Enjoy the spirit of the moment!

Hier zien we de Dalai Lama aandachtig volgen als Matthieu Ricard zijn toespraak in een schitterend vloeiend Frans vertaalt. Lama Karta volgt op de achtergrond. De Nederlandse ondertitels maken er een drietalig gebeuren van...

Fons Martens

Shinran Shōnin 750 jaar: Japan reis (deel 3)

Vier van onze sanghaleden waren in de gelegenheid in september 2011 deel te nemen aan de speciale vieringen door onze hoofdtempel Hongwanji in Kyoto georganiseerd ter gelegenheid van Shinran Shōnin 750 jaar. Dit nummer bevat – als postuum eerbetoon – de voordracht van onze Hongaarse dharma-vriend Šandor Koša-Kiss (Senshi) die een paar dagen na terugkeer uit Japan thuis is overleden. Wij bieden hierbij zijn familie en vrienden onze innige deelname.

. 6 Getroffen door de *Spiritus Loci*¹

“Het is een geruststelling te weten dat iemand altijd onze roep beantwoord ...” (Monshu Ohtani Koshin)

“En de Dood zal niet overheersen... “ (Dylan Thomas)

(Latijn voor *In contact komen met de “Energie van de plaats”*)

In het verleden voelde ik me vaak als een schipbreukeling wiens voeten radeloos iets stabiels probeerden te zoeken om het hoofd boven water te houden, grijpend naar eender wat, eender wie, het eerste wat bereikbaar was. En als hij iets kon vastgrijpen, liet hij het niet meer los, maar bleef ermee verder zwemmen. Hij ontdekte na een tijdje dat hij niets anders had, en dat dat iets angstaanjagend zou samenvallen met hemzelf. De onverbiddelijke drang tot zelfbehoud, natuurlijk versterkt door rationalisatie en mystificeren, zou hem doen geloven dat dat iets – ook al was dat toevallig naar hem komen drijven – echt bij hem behoorde, hem had uitverkoren en door hem was uitverkoren. En tegen de tijd dat de pure kracht van de meedogenloze golven hem op de kust van rijpe volwassenheid of het begin van hoge leeftijd zou werpen – hier ging het blijkbaar in mijn situatie om – zou hij zelfs niet eens beseffen AAN WIE hij zijn diepste OPRECHTE DANKBAARHEID zou moeten uitdrukken voor zijn redding...

Het besef omtrent het blijvende en het besef omtrent het eeuwige is ons door iemand geschonken. Wij, dwaze menselijke wezens, hebben nochtans de gewoonte dit te ontkennen, en een *beredeneerde* uitleg te geven aan al onze *successen* en *tegenslagen*...

¹ Indien gewenst kan je de oorspronkelijke Engelse tekst ontvangen.

Soms lijkt de tijd inderdaad even stil te staan. Het is alsof onze voet niet in jachtig water stapte, maar hopeloos bleef trappen in een zinkend zacht moeras, terwijl hij probeert aan de oppervlakte te blijven van dodelijk vervelende herhalingen waaruit onze dagelijkse routine bestaat, totdat onze voet de strijd verliest en bijna letterlijk zichzelf doodtrapt in deze MAYA wereld.

Nog bijlange na niet wend ik hierbij filosofische verwaandheid voor. De enige reden waarom ik dit allemaal vertel, is om een idee te geven van een bijzonder overrompelende emotionele staat waarbij dingen nieuw lijken en tegelijkertijd toch zo bekend...

Was ik weer *aan het dromen...*? Ergens begon een krakend geluid sterker te worden – terwijl ik verder bleef wandelen in de duistere *plaatsen* tussen de bewuste en onbewuste werelden van mijn vermoeide geest. En terwijl ik het gekletter van mijn voeten op de stenen achter mij liet, voelde ik plots dat ik ernaartoe werd GELEID: een metalen deur die zo een roestig gepiep voortbracht, krakend in de wind – maar er was geen wind! Ik hoopte dat dit het laatste gekletter zou zijn, waarna niets nog de dikte stilte van de duisternis zou breken, maar ik wandelde nog steeds verder, en iedere stap veroorzaakte een nieuw geluid...

En dan zag ik *mezelf* naderen.

“Hoe zou ik de duisternis van deze geluiden kunnen appreciëren?”, bleef ik mezelf hopeloos herhalen.

Daar was ik dan, staande achter de stalen deur open gewaaid door de *wind*, staande in de stank en aandachtig de klank van deze *voetstappen* volgend. De *wind* sloeg met een scherpe knarsende galm de deur dicht, mij erachter verbergend. Maar het volgende moment vloog ze weer wijd open en zag ik *mezelf* weeral staan...

Maar, waar was ik eigenlijk?

De plaats leek me niet onbekend, ook al kon ik er mezelf niet precies in thuis brengen... De mogelijkheid dat ik mezelf tegelijkertijd hier en daar bevond maakte me zo angstig dat ik het wilde uitschreeuwen en het ook zou uitschreeuwen als ik er me niet van bewust was door zo een luide schreeuw de duisternis te verstoren. Ik was immers nog steeds op pad in zijn STRAAT

VAN AANVAARDING, het PAD van de BOEDDHA VAN ONEINDIG MEDEDOKEN, terwijl de *wind* diegene was die mijn SPIRITUELE GIDS EN BEGELEIDER is geweest in deze MAYA/STINKENDE wereld waarin ik leef, al vanaf het eerste moment dat ik ZIJN WOORDEN in de TANNISHŌ las!

Ondanks alles leidde de straat mij recht naar die deur. De kale bomen en de natte lantaarns stonden daar als getuigen van mijn persoonlijke ellende. Ik KON nu geen andere weg meer inslaan, ik MOEST de stalen deur bereiken die zoveel schaamte, verlangen, angst, nieuwsgierigheid en vernedering opwekte – mij alles niet vreemd. Haar geheimen had ik zelfs liever verborgen gehouden voor mezelf, in die zware stinkende geur van teer en vuil. Ik moet daar blijkbaar een hele tijd hebben blijven staan, want die vieze geur had niet alleen mijn versleten kleren doordrongen, maar zelfs mijn huid. Ik was de bron van die geur: zelfs mijn adem rook ernaar. Er was dus geen reden om er tussenuit te knijpen, ergens was er een ONONTKOOMBAARHEID in het feit dat ik me daar bevond... “BEN IK ER NU?”

En dan fluisterde IEMAND – die ENE die heerste over mijn dromen, ZIJN STEM klonk me zo bekend – dat hij me achter die deur opwachtte²... En ondanks het feit dat ik nog steeds de rust voelde die over mij kwam door mijn contact met de HEILZAME en TOTALE AANVAARDING, en ernaar verlangde in deze aangename geestestoestand te blijven vertoeven, toch besepte ik dat ik moest blijven voortgaan naar het LICHT... Dus ging ik verder, niet verbaasd om mijn trillen. Ik was bang in het duister, maar er was blijkbaar in generlei mate angst of vrees waaraan ik mezelf niet kon aanpassen. Ik pruttelde tegen, probeerde mezelf te beschermen, maar het leek erop alsof die vastberaden kracht of Anderkracht mijn lichaam en geest dwongen al die geheime verlangens – die ze jaren hadden gepoogd te verbergen – toe te geven en te aanvaarden, en die loodzware lasten die ze al die jaren hadden moeten torsen te erkennen. Deze strijd maakte de weg lang, en mijn voetstappen werden vager...

² De volgende passage lijkt op het beeldverhaal *The Journey* in deze Ekō... en op hetgeen we meermaals aan de jongeren vertellen bij het bezoek aan jikōji: *“Jezelf tegenkomen. Je hebt de boeddhanatuur in je. Je eigen tempel binnenin jezelf koesteren... Je bent sterker dan je denkt! Je staat er niet alleen voor...”*

Ook al was er nog steeds geklater, ik voelde de grond onder mij lang niet meer zo zeker, en zoals iemand met vallende ziekte die in zwijm raakt, verloor ik controle over mijn benen en viel flauw...

Geen wonder dus dat ik de volgende morgen erg uitgeput was, totaal op, zoals men zegt, alsof ik de hele nacht niet geslapen had, terwijl ik toch moet verzonken geweest zijn in een heel diepe slaap, want ik voelde me zo duizelig. Toch, in mijn frustratie, had ik graag willen terugkeren naar mijn droom, omdat het misschien juist op die plaats en dat moment zou moeten gebeurd zijn en niet gebeurde. Ondertussen was mijn kamer veel te fel verlicht geworden, en zag je haar contouren te scherp, alsof het buiten, achter de dichtgetrokken gordijnen, gesneeuwd had. Het voelde koel aan, haast koud. Af en toe hoorde ik een paar zachte voetstappen in de gang, en in de keuken op het gelijkvloers. Een deur kraakte, dan sloeg dezelfde deur die me die nacht had wakker gemaakt nogmaals dicht. Al deze vriendelijke, sussende geluiden bereikten mij gedempt, van op een afstand, maar ik voelde er niets voor om uit bed te komen...

Ik probeerde terug te verzinken in de warmte en duisternis die de droom me bood; maar terug – of zeer zeker VOORWAARTS – waarheen...?

Flarden van de droom bleven soms nog hangen. Het was blijkbaar niet moeilijk om er naar terug te keren. En een heel speciaal purper blauw-geel licht vulde geleidelijk aan mijn onbewuste geest.

En dan, in de open deur tussen de slaapkamer en de living, zag ik een tijdloze man voor mij staan, die me met zijn OGEN vol VRIENDELIJKHEID EN WIJSHEID aankeek... HIJ stond daar rustig, standvastig, aandachtig. Zijn uiterst vriendelijke, stralende ogen volgden iedere kleinste beweging van mijn WARE ONTWAKEN, alsof HIJ daar ALTIJD was geweest en alsof hij zelfs een juiste idee had waarover mijn droom had gehandeld – ook al kunnen het precies ZIJN geluidloze voetstappen en ZIJN loutere AANWEZIGHEID zijn geweest die me zonet uit mijn sluimeren hadden gewekt.

“Ga je nu opstaan, Senshi?” vroeg HIJ kalm.

“Ja, ik denk het wel. Alleszins, ik zou moeten.”

“Wil je samen met mij een kopje thee dringen, alsjeblieft?”

“Natuurlijk.”

“En wens je je thee in de keuken, bij de anderen, of wil ik hem naar hier brengen?”

“Nee, nee, ik ga natuurlijk mee naar beneden. Maar WIE zijn DIE ANDEREN, die mij beneden opwachten? Want – zoals jij maar al te goed zult weten – leef ik helemaal op mijn eentje in Dénesfa sinds mijn Moeder en mijn Echtgenote – ongeveer in dezelfde periode – zijn gestorven, en mijn twee opgewassen dochters een job vonden in onze hoofdstad Boedapest? En, tussen haakjes, hoe komt het dat je mij met mijn SHIN-BOEDDHISTISCHE NAAM Senshi aanspreekt?”

“Jij bent niet in je dorpje, beste Senshi, maar hier in Kyoto, de oude hoofdstad van de wereld van de RIJZENDE ZON, in het pension van onze HOOFDTEMPEL, midden in het hart en de plaats om je onvoorwaardelijk VERTROUWEN in de kracht van het eerbiedwaardige NEMBUTSU uit te drukken dat door AMIDA BOEDDHA aan alle voelende wezens is geschonken, te midden van talloze mede-volgelingen uit Japan en zoveel collega’s, Jōdo-Shinshū zusters en broeders uit de hele wereld... Jij bent waar je je altijd hebt thuis gevoeld in je dromen, sinds je elf jaar geleden kikyoshiki hebt ontvangen!”

“SHINRAN SHŌNIN!” schreeuwde ik zo hard ik kon.

Hij glimlachte naar mij en verdween geleidelijk aan in het niets...

Ik wil hierbij zeker de andere pelgrims groeten die in een constante stroom onze gezamenlijke eer komen betuigen aan Shinran Shōnin ter gelegenheid van de 750STE HERDENKINGSVIERING, alsook aan de SLACHTOFFERS van de NATUURRAMPEN die de Japanse bevolking in de loop van zijn geschiedenis – zowel in het verre verleden als in de recente jaren – hebben getroffen; aan de slachtoffers die we in AMIDA’S REINE LAND zullen ontmoeten!

In gasshō

NAMO AMIDA BUTSU!

Hoogachtend, Senshi - Dénesfa, Hongarije, 2011

FVG-initiatieven in de herfst

Op donderdag 4 oktober om 17 uur heeft de **Academische zitting** van de Faculteit voor

Vergelijkende

Godsdienstwetenschappen

(FVG) plaats in het Districtshuis

van Wilrijk. De academische rede

“Hindert de Rede de Religie?”

zal uitgesproken worden door

Gerard Bodifée, astrofysicus, publicist,

columnist en oprichter van het Huis voor Filosofie. Hij publiceerde een twintigtal boeken over onderwerpen op het domein waar wetenschap, filosofie en religie elkaar raken.

Voor sommige leden van Jikōji is de FVG geen onbekende. Immers, tweeëndertig jaar geleden werd deze onafhankelijke faculteit gesticht door Christiaan Vonck en onze eigenste tempelpriester Shitoku A. Peel. In al die jaren - en tot op vandaag - zijn leerlingen van Shitoku er werkzaam gebleven – vooral voor onderricht in de Leer van de Boeddha.

Ook in deze verwarrende tijden, waarin religie en filosofie niet langer de eerste zorg van de Vlamingen lijken te zijn, blijft de FVG een gevarieerd programma aanbieden, waarin naast de studie van de grote wereldgodsdiensten en van minder bekende religieuze bewegingen, oosterse en westerse filosofie en diverse hulpwetenschappen worden aangeboden.

In de principeverklaring van de FVG wordt gesteld dat het huidige wereldgebeuren ons dagelijks het groeiende contact toont tussen de levensbeschouwingen en de uiteenlopende cultuurpatronen die door religies en filosofieën getekend zijn. In dit contact kunnen veel misverstanden groeien, en dat doet de noodzaak ontstaan om aan geïnteresseerden de mogelijkheid te geven op een intensieve manier kennis te nemen van de dagelijkse praktijk en de expressies van de uiteenlopende vormen van geestelijk leven. In tegenstelling tot traditionele vormen van onderricht in vergelijkende godsdienstwetenschappen, wordt aan de FVG elke religie gedoceerd door docenten die behoren tot de verschillende levensbeschouwingen zelf,

die “van binnen uit” informatie kunnen verstrekken, zonder dat deze getuigenis echter tot proselitisme mag leiden.

De FVG werkt in dagonderwijs en heeft een samenwerkingsakkoord met de Vrije Universiteit Brussel. Mogelijkheid bestaat om één of meerdere vakken te volgen als ‘vrije student’. Informatie: www.AntwerpFVG.org

Van 14 september tot 10 oktober gaat in de FVG een **tentoonstelling** door over religieuze tolerantie: ‘Religious Tolerance – Islam in the Sultanate of Oman – Islamic life in a modern Arabian society’ – FVG, Bist 164, 2610 Antwerpen – Wilrijk.

We willen aan dit bericht nog toevoegen dat ons sanghalid Martine Strubbe al jaren als docent Boeddhisme bij de FVG doceert.

Kom, we gaan...

Er was eens een vlinder,
die zei tegen mij:

“Ga met me mee
op reis door het leven!”

“Met vallen
en
opstaan,
steeds blijven proberen.

“Kom”
zei hij
“we gaan.”

*Bieke (Beatrijs) Machiels
27/01/2010*

The Journey – by Mary Oliver

One day you finally knew
what you had to do, and began,
though the voices around you
kept shouting
their bad advice --
though the whole house
began to tremble
and you felt the old tug
at your ankles.
"Mend my life!"
each voice cried.

But you didn't stop.
You knew what you had to do,
though the wind pried
with its stiff fingers
at the very foundations,
though their melancholy
was terrible.

It was already late
enough, and a wild night,
and the road full of fallen
branches and stones.

But little by little,
as you left their voices behind,
the stars began to burn
through the sheets of clouds,
and there was a new voice
which you slowly
recognized as your own,
that kept you company
as you strode deeper and deeper
into the world,
determined to do
the only thing you could do --
determined to save
the only life you could save.

Jouw Pad³

Op een dag wist je eindelijk

wat je moest doen, en begon eraan,

ook al bleven de stemmen
rondom jou schreeuwen
met hun onheilzame adviezen,

ook al begon het hele huis
te trillen op zijn grondvesten

en voelde je het touwtrekken
aan je enkels.

³ *The Journey* op de vorige bladzijde is van Mary Oliver. De vertaling op deze en de volgende bladzijden is van Fons. De tekeningen plukten we uit een mediaproject van het Youtube-channel *Techbug*: <http://www.youtube.com/user/techbug>

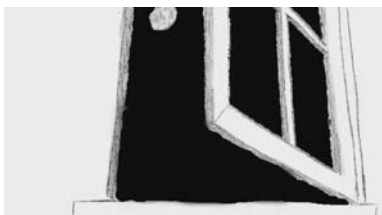
“Laat mij overleven!”
schreeuwde iedere stem.

Maar jij stopte niet.

Je wist wat je te doen stond,

ook al beukte de wind
met harde stoten
in op de grondvesten zelf,
ook al was hun melancholie
schrikwekkend.

Het was al laat genoeg,
en de nacht was zo wild,
en overal op je weg lagen
gevallen takken en stenen.

Maar, beetje bij beetje,
terwijl je de stemmen achter je liet,
begonnen de sterren te breken
doorheen het vaste wolkendek

en hoorde je een nieuwe stem
die je langzaam

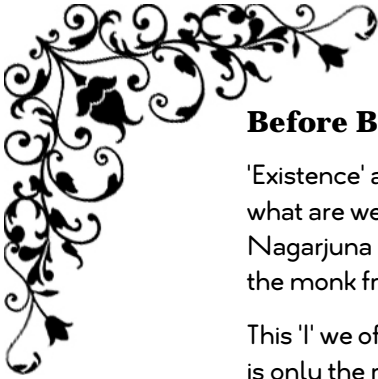
herkende als kwam ze van jou,

ze hield je gezelschap
terwijl je dieper en dieper
de wereld verkende,

vastbesloten het enige te doen
dat je kan doen -
vastbesloten te redden
dat ene leven dat je wel kan redden.

Before Breakfast

'Existence' and 'non-existence',
what are we to think about them?
Nagarjuna negates them both,
the monk from Southern India.

This 'I' we often talk about
is only the result of cause
and effect, a birth in *this* world.
Morning blues are an illusion.

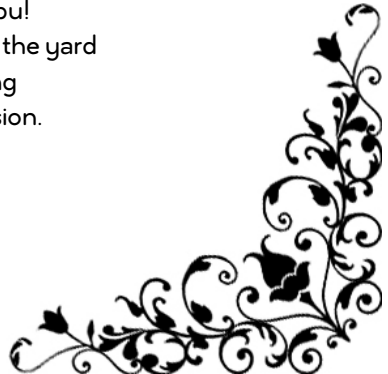
Wellness too is a state of mind
to be enjoyed and let go of,
sunshine breaking through the clouds,
a welcome blessing on the path.

*If one thinks of me and recites
my Name, taking refuge in me
one is sure to enter the stage
of Assurance, and be enlightened.*

"All disappointments and setbacks
come to us with a hidden gift" –
a kind lady reminded me
in a brief recent encounter.

Namandabu, namandabu!
Children are shouting in the yard
and Amalia keeps singing
with deep repetitive passion.

Tuesday 8 May 12, 12:08
Marcus Cumberlege

Vier elementen⁴ → I: water → sui

De aarde ligt bedekt onder beton
en stenen. Rivieren stromen
lusteloos naast snelle kanalen
langs spoorlijnen en snelwegen.

Regen springt omhoog op verharde
wegen. Tranen van de hemel blijven
liggen op de bouwwerken van
de uitdagende gulzige beschaving,

vormt plassen, haast zich naar rivieren,
naar stromen. Stroomt naar huizen
en gevulde riolen. Overstroomt. Stroomt
uiteindelijk naar zee. Het land lijdt dorst.

Vier elementen → II: lucht/wind → kaze

Winterjasmijn bloeit
voorzichtig tegen de muur
in tijden van ontbering.

Huizen hebben bossen
verdreven. Amechtige
tegeltuinplanten

scheppen de illusie van hoop
en worden bekroond. De autoweg
wurgt de stad aan de stroom

als een grote anaconda,
zaait vrees en verderf,
blijft maar doorrazen.

⁴ Jörg Pyl – 30/12/2011

Vier elementen → III: aarde → do

Ooit zal de oude aarde kriebelende
Mensen van zich afschudden en beven,
gebouwen, leven en wegen vernielen.
We zijn met zoveel te veel.

Ooit zal de zeebodem beven,
reuzegolven dijken overstromen,
huizen wegspoelen, zee zal de stromen
opstromen om de vis terug te halen,
die wij gestolen hebben met onze netten.

Alle kracht blijft tevergeefs,
de vis is op, de zee blijft leeg
wat blijft is
voer voor archeologen.

Vier elementen → IIII: vuur → ka

Het getemde vuur verwarmt verwarde
mensen in tijden van bitterheid en koude,
scheidt edele metalen van onzuivere stoffen
maakt wat recht is krom en krom wat recht.

Het getemde vuur ontsnapt aan de achterzijde
van het casino. Likt de garrigue en de bossen,
trekt brullend naar het land achter de grens
naar het drukke handelsstadje in de bergpas.
Vlammen rekken zich uit naar de hemel om
het zuiderse land achter de bergen te ontwaren.

Angst in het grensstadje verdicht zich
tot tastbare substantie, laat alles achter,
winkels vergrendelen zich haastig,
verkopers vluchten voor het vrije vuur.

Opleiding (toekomstige) leraren boeddhisme (deel 4)

De BUB (Boeddhistische Unie van België) startte in januari 2012 een Postgraduaat voor toekomstige leraren boeddhisme in het reguliere onderwijs. De Reine Landschool wordt besproken vanuit het Eén Pagina Document (Ichimai-kishōmon van Hōnen Shōnin – meer specifiek vanuit het standpunt van opheffen van dualiteiten.

. 5 Opheffen van dualiteiten

“In China en Japan zijn heelwat boeddhistische meesters en volgelingen ervan overtuigd dat de **nembutsu** inhoudt dat je diepgaand moet **mediteren** over **Amida Boeddha** en het **Reine Land**. Ik versta nochtans de nembutsu niet op deze manier. De nembutsu reciteren komt er **niet door studie** en begrip omtrent zijn betekenis. Er is geen andere reden of oorzaak waarom we ervan zouden **overtuigd geraken** dat we **geboorte** in het Reine Land bereiken dan de nembutsu zelf. De nembutsu **laten opborrelen** en overtuigd zijn van geboorte in het Reine Land geeft **natuurlijk wijze** aanleiding tot de drie gemoeds-toestanden [*sanjin* (1)] en de vier verschillende nembutsu-praktijken [*shishu* (2)]. Als ik enige diepere kennis achter het **simpel** reciteren van de nembutsu zou verzwijgen, dan zou ik het **mededogen** van Shakyamuni en Amida Boeddha uit het oog kunnen verliezen, en zou het **omvat worden** door Amida's **voortijdelijke gelofte** mij kunnen ontglippen. Zelfs indien diegenen die overtuigd zijn van de nembutsu, grondig alle leringen die Shakyamuni tijdens zijn leven verkondigde zouden bestuderen, dan nog zouden ze **niet arrogant** mogen worden, en zouden ze de nembutsu moeten beoefenen met de **oprechtheid** van **gewone volgelingen** die de boeddhistische leringen helemaal niet kennen. (*)

Hierbij bekrachtig ik dit document met mijn handtekening. Het **Jōdo-Shū** pad van het gevestigde gemoed (*anjin*) is hierbij helemaal gelanceerd. Ik, Genku, heb **geen ander lering** dan deze. Om verkeerde opvattingen na mijn heengaan te voorkomen, maak ik dit laatste testament.”

23 januari, tweede jaar Kenryaku (1212)

Terwijl wij in het Westen nogal vaak redeneren vanuit dualistisch denken (*wij tegenover zij, goed tegenover kwaad,...*), vormt de **nembutsu** precies een gelegenheid om deze dualiteit te overstijgen. Dankzij het schematisch weergeven van de belangrijkste begrippen uit het *Eén Pagina Document* kunnen we ontdekken hoe de *oorspronkelijke tweedeling* tussen de volgeling en Amida Boeddha:

南無

Namo

ik, de volgeling
 menselijke werkelijkheid
 zelfkracht
 onwetendheid
 het gewone

阿弥陀佛

Amida Butsu

de andere, de Boeddha
 menselijke ideaal
 Anderkracht
 wijsheid, mededogen
 het absolute

kan worden aangevuld tot een allesomvattende idee van eenheid, gestoeld op de *en/en*-gedachte in de plaats van *of/of*. Zie maar hoe de begrippen die betrekking hebben op de volgeling respectievelijk Amida Boeddha op een natuurlijke wijze samenvloeien in de nembutsu:

Namo		Amida Butsu
mediteren	nembutsu	Amida Boeddha
niet door studie	laten opborrelen	Reine Land
overtuigd geraken	natuurlijkerwijze	geboorte
simpel	omvat worden	mededogen
niet arrogant		voortijdelijke gelofte
oprechtheid	<i>Jōdo-Shū</i>	
gewone volgelingen	<i>geen andere lering</i>	

Deze niet-tweeheid, zoals onze tempelstichter Rev. Ōchō-in (Shitoku A. Peel) zo vaak benadrukte, is ook heel mooi terug te vinden in het gebaar *in gasshō*.⁵

⁵ waarmee we trouwens onze e-mail correspondentie afsluiten...

. 6 In gasshō - namaste - नमस्ते

In India gebruikt men al meer dan 4 000 jaar deze manier om iemand te groeten, te danken of om iets te vragen. Dit gebaar komt sindsdien in veel Aziatische culturen voor.

in gasshō jegens iemand anders
betekent Ik buig uit respect voor jou.

De vingertoppen raken elkaar *staat voor* wijsheid (we beseffen de *niet-tweeheid*): er is geen “ik” gescheiden van “jou”:

- ▷ we zijn onderling verbonden
- ▷ we zijn evenwaardig
- ▷ we gaan elkaar tegemoet in vertrouwen.

Ruimte tussen je handpalmen *staat voor* mededogen: je aanvaardt in vertrouwen:

- ▷ de leefruimte voor de andere
- ▷ verschillende levenservaringen
- ▷ verschillende (misschien zelfs tegengestelde) ideeën.

in gasshō jegens Amida Boeddha
betekent Ik buig uit respect voor u.

De vingertoppen raken elkaar *staat voor* wijsheid (we beseffen de *niet-tweeheid*): er is geen “ik” gescheiden van “u, Amida Boeddha”:

- ▷ we zijn onderling verbonden
- ▷ we zijn evenwaardig (boeddha natuur)
- ▷ we gaan elkaar tegemoet in vertrouwen.

Ruimte tussen je handpalmen *staat voor* je aanvaardt jouw pad in vertrouwen:

- ▷ jouw pad, te bewandelen om je boeddhanatuur te realiseren
- ▷ je engagement om je pad te kiezen
- ▷ zonder vooroordelen, met *beginner's mind*.

De kralenkrans (nenju) die je eventueel rond je palmen draagt, bevestigt deze houding!

De sessie over de Reine Landschool die we in de loop van maart 2012 tijdens de module Bespreking van teksten uit de diverse boeddhistische scholen voor de toekomstige leraren boeddhisme konden houden, bevat volgende hoofdstukken: 1) korte voorstelling van onze sangha, 2) het Eén Pagina Document (Ichimai-kishōmon van Hōnen Shōnin), 3) evolutie van het Reine Landboeddhisme in Japan, 4) de maatschappelijke relevantie van Shinran Shōnins boodschap en 5) concrete suggesties voor de cursisten. Een ruim opgevatte bibliografie sluit het geheel af. Met de extra informatie in dit vierde deel sluiten we dit hoofdstuk af.

. 7 Volg de middenweg

Zelfs in ons taalgebruik kan je ontdekken dat we best niet te vaak vervallen in uitersten, maar integendeel de middenweg volgen:

0	☯	∞
n-iets	iets	al-les
n-ergens	ergens	over-al
n-ooit	ooit, soms, vaak geregeld, regelmatig	al-tijd
n-iemand	iemand, sommigen	ieder-een

We suggereren dat je eens bij jezelf nagaat hoe vaak je nog begrippen uit de linker- of rechterkolom gebruikt in je taal – terwijl een begrip van de middenkolom (*de middenweg*) wellicht beter op zijn plaats zou zijn...

. 8 Shinrans boodschap hertalen

We hebben in onze sangha de laatste jaren al meermaals besproken dat het mede onze taak is Shinrans boodschap te hertalen naar onze tijd, plaats en cultuur. Daarom sloten we de sessie af met onderstaande bedenkingen.

Wat is de zin van het leven?

Ont-dek, realiseer geluk binnen jezelf & laat geluk binnen anderen openbloeien. Dit is jouw opdracht... engageer je er dan ook voor! Ieder wezen wenst gelukkig te zijn – ook diegene met wie je niet zo goed overweg zou kunnen... Er is Boeddha natuur binnen ieder wezen en overal rondom. Ieder levend wezen is deel van een geheel. Sloop dus zo veel mogelijk de muur die jou van de andere(n) scheidt, zonder over je heen te laten lopen.

Hoe kan ik mijn leven zin geven?

Tracht inzicht te krijgen in je eigen situatie & de situatie van de andere(n). Zie hoe je werkelijk in het leven staat, zonder angst voor de toekomst of spijt voor het verleden – want die vertroebelen alleen je zicht.

Streef naar **wijsheid**. Wijsheid is meer dan intellectuele kennis – spiegel je aan het begrip *gezond boerenverstand*...

Leer leven met de positieve capaciteiten en negatieve eigenschappen van jezelf & van de andere. Probeer de redeneringen van de andere te begrijpen en te aanvaarden, want hij/zij heeft een andere levenservaring dan jij – en daardoor wellicht redeneringen verschillend van, soms zelfs tegensteld aan die van jou.

Streef naar **mededogen**. Mededogen is anders dan medelijden – dit zou immer lijden toevoegen...

Laat het **gemoed van vertrouwen** opborrelen: vertrouwen in jezelf en in de andere(n). Vertrouwen in de ware werkelijkheid, de Dharma. Plan wel vanuit je verantwoordelijkheden, maar maak niet te veel berekeningen (geen hakarai): probeer vaker gedachten, woorden en daden te laten opkomen/gebeuren zonder dat je telkens redeneert: *Wat brengt me dat op?*

Het begrip *dana* geeft dat zo mooi aan: er is geen onderscheid tussen de gever, de ontvanger en het geschenk. Het is moeilijk iets te geven zonder iets terug te verwachten; maar het is misschien nog moeilijker iets te krijgen zonder dat je je verplicht voelt iets terug te geven.

Vertrouw op het feit dat je **niet alleen** op de wereld bent... Hoe diep je soms ook in de miserie zit: er is altijd wel minstens iemand die een hand uitsteekt.

Feel grasped to never be abandoned: voel je opgevangen om nooit meer losgelaten te worden!

Volg je **eigen pad**: het is er al, zie het! Forceer niet, volg je pad natuurlijkerwijze (jinen). Wees eerlijk jegens jezelf en de andere. Ga ervoor op jouw manier: in je familie, op je werk, bij je vrienden... Niemand kan je vertellen hoe jij dit moet doen!

En tenslotte:

Zet geregeld de klok even stil...

Gewoon zitten,
niemand zijn,
niets doen,
nergens naartoe moeten.

Misschien borrelt shinjin wel op,
hier en nu...
... en hoor je Amida spreken
via jouw nembutsu!

Ondertussen kunnen we je meedelen dat beide sessies (zowel voor de Nederlandstaligen als voor de Franstaligen) in maart 2012 succesvol verlopen zijn. Het gaat om een sterk gemotiveerde groep toekomstige leraren met erg enthousiaste reacties, heel wat bijkomende vragen en een garantie op het slagen van dit nieuwe initiatief: de raadgevingen van de boeddha in het reguliere onderwijs aanbieden op een manier die jongeren aanspreekt. We wensen dan ook alle cursisten succes met deze nieuwe uitdaging!

De vormingscyclus die in september 2012 start, wordt over twee academiejaren georganiseerd. De verlenging van de studieduur staat de studenten toe de leerstof nog beter uit te diepen en de verscheidene onderwerpen beter te leren beheersen. Ze past dus in het perspectief van een verbetering van het bestaande programma.

Bijkomende inlichtingen: 02 280 22 20 of info@buddhism.be

16th European Shin Conference “The Importance of Sangha”

We herhalen even de oproep uit de vorige Ekō...

Immers, een dergelijke unieke kans om collega's van buitenlandse sangha's (uit Europa, de V.S., Japan en Nepal!) te ontmoeten krijg je – in principe – slechts om de twee jaar...

Ook al is de voertaal Engels, toch is dit voor het merendeel geen onoverkomelijke struikelblok, temeer daar het onderwerp ons dit keer allemaal aanbelangt. De sangha is immers het derde juweel, naast de Boeddha en de dharma! En wellicht voelt iedereen zich op zijn/haar manier betrokken bij de groep die samen onderweg is (sangha of samgha zoals in het Nederlands: samen+gaan). Misschien wil je zelf ook wel een korte voordracht van 15 à 20 minuten houden? Je zal alvast niet de enige zijn...

ESC16, de 16de European Shin Conference gaat door in Ekō-Haus, Düsseldorf (Duitsland) van vrijdag 31 augustus tot en met zondag 2 september 2012.

Laat ons tijdig iets weten als je vanuit jikōji wil meerijden tijdens de laatste dag zodat we de nodige regelingen kunnen treffen. We willen immers de kikyoshiki-viering mee beleven – wellicht zelfs met een paar sanghaleden die aan de ceremonie deelnemen!

Hou recente informatie in de gaten op de website : <http://www.eko-haus.de/conference/index.htm> .

Een overzicht van de voorbije conferenties vind je op www.euroshinshu.org en de blog op <http://blog.euroshinshu.org> .

Amida, het Oneindige – Jōdo-wasan (deel 1)

We willen in deze artikelenreeks⁶ dieper ingaan op de Jōdo-wasan en de rol die ze spelen in het hedendaagse ceremoniële gebeuren en in het verduidelijken van een aantal begrippen uit de Jōdo-Shinshū leer.

. 1 Situering wasan binnen Jōdo-Shinshū basisteksten

De taal van boeddhistische werken in Japan was het Chinees. De sutra's, handelingen en commentaren bereikten Japan onder de vorm van Chinese vertalingen of als originele werken in het Chinees. Deze teksten worden tot op heden gebruikt als de basisgeschriften en als een methode om de leringen van de verschillende boeddhistische scholen in Japan te bewaren. Dit geldt ook voor Jōdo-Shinshū (of, zo je wenst: Shin-Boeddhisme).

Shinran Shōnin (1173-1262) genoot, zoals andere formeel opgeleide monniken van zijn tijd, een opleiding gebaseerd op Chinese teksten. Zijn hoofdwerk Ken Jōdo Shinjitsu Kyōgyōshō Monrui (顯淨土真實教行証文類 - *De ware Leer, Praktijk en Realisatie van het Reine-Land Pad*, afgekort tot **Kyōgyōshinshō** of KGSS - 教行信証) bestaat uit passages geplukt uit de geschriften, en doorspekt mij zijn eigen commentaren, alles in het Chinees. Naar het schijnt beschouwde Shinran dit werk – waaraan hij tientallen jaren studie en uitschrijven besteedde – in wezen volledig rond 1247, op 75-jarige leeftijd, ook al maakte hij nadien nog enkele kleine aanpassingen.

Shōshinge (de *Hymne van het ware vertrouwen*) komt erin voor aan het einde van het *Hoofdstuk over Praktijk* en onmiddellijk vóór het *Hoofdstuk over Shinjin*. Het vat de leer, praktijk, shinjin en de realisatie samen die zijn vervat in de ware essentie van het Reine-Landpad (Jōdo-Shinshū - 淨土真宗). Het schema van Shōshinge komt

⁶ Deze artikelenreeks is o.a. geïnspireerd door: *Amida, the Infinite* uit Hisao Inagaki, *Essays on Shin Buddhism 2007*, p. 27-56 en Shinran, Shonin, *Hymns of the Pure Land, A Translation of Shinran's Jodo wasan*, Hongwanji International Center, Kyoto, 1991, xi+101 p.

De Nederlandse vertaling plukten we uit de reeks over *Jōdo-Wasan* in Ekō vanaf het nummer 66, september 1995. Bijkomende informatie haalden we o.a. uit Peel, Shitoku A., *Filosofie en Mystiek van de Jodo-Shinshu, De Simpele Weg*, Antwerpen, 1996, 191 p., 90-75299-06-0 en uit *Hymns of the Pure Land* in www.shinranworks.com

Ekō jaargang 35 nr 2 (of Ekō nr 133)

overeen met het basisschema dat Shinran in de zes hoofdstukken van KGSS gebruikt heeft. Het is dus logisch dat deze tekst van onze stichter het hart uitmaakt van de collectie basisteksten van Jōdo-Shinshū, zowel in de tempels als in de huishoudens van Shinvolgelingen.

Nochtans maakt zijn uitermate gecondenseerd gehalte het ons niet makkelijk de inhoud te begrijpen. Het gaat immers niet om een eenvoudig gedicht, ontstaan vanuit een artistieke inspiratie, maar eerder om een distilleren van de overtuigingen zoals Shinran ze zelf heeft ervaren in het licht van het bestuderen van de geschriften. Want bijna elk woord en elke zin uit Shōshinge is letterlijk overgenomen uit de teksten van de sutra's of uit de commentaren van de patriarchen. Bovendien is Kyōgyōshinshō opgetekend in pure kanji (Chinese tekens) om de academische wereld en de gevestigde boeddhistische kloosters ervan te overtuigen dat Jōdo-Shinshū gebaseerd is op het traditionele ideeëngoed van de bestaande boeddhistische meesters en scholen.

Daarom vond Shinran het noodzakelijk om nadien een aantal werken te schrijven die ook voor de gewone mensen verstaanbaar waren – immers, Shin is een lekenschool en bij uitstek bedoeld voor de gewone man en vrouw...

De **wasan** (和讃) hymne, opgetekend in het gewone alledaagse Japanse schrift en die voor het eerst opduikt tijdens de Heian periode (794-1185), neemt de oorspronkelijke metrische vorm aan van de Japanse verzen – alternerende zinnen van vijf of zeven lettergrepen – in een reeks regels van twaalf lettergrepen. De basisvorm bestaat uit vier regels, terwijl de vroege voorbeelden vaak blijven doorgaan met een hele reeks regels als een beschrijving, vertelling of verklaring onder versvorm. Aldus werd de wasan vorm gezien als de geschikte manier om de leer over te brengen in een taal die door het gewone volk kon begrepen worden – in tegenstelling met de Chinese of boeddhistische geschriften – en via deze makkelijk te onthouden verzen zelfs door ongeletterden kon geciteerd worden.

De meest bekende en in de Jōdo-Shinshū tempels vaakst gebruikte werken zijn de drie verzamelingen wasan (ook bekend als *Sanjō wasan*), door Shinran opgetekend in het Japans en onder de typische wasan metrische vorm:

- *Jōdo-wasan* (浄土和讃) of *Hymnen over het Reine Land* (1248): 116 strofen over Amida Boeddha en de Leer zoals uitgedrukt in de Drie Reine-Landsutra's. Beschikbaar o.a. via: Shinran, Shonin, *Hymns of the Pure Land, A Translation of Shinran's Jodo wasan*, Hongwanji International Center, Kyoto, 1991, xi+101 p.;
- *Kōsō-wasan* (高僧和讃) of *Hymnen over de Patriarchen* (1248): 117 strofen over de historische en doctrinale bijdragen van de zeven Reine-Landpatriarchen. Beschikbaar o.a. via: Shinran, Shonin, *Hymns of the Pure Land Masters, A Translation of Shinran's Koso wasan*, Hongwanji International Center, Kyoto, 1992, x+98 p. en
- *Shōzōmatsu-wasan* (正像末和讃) of *Hymnen over de ware, de schijnbare en de veworden [leer]* (1257): 113 strofen over Amida's weldadigheid ook de mensen in de verworden tijden tot Verlichting te brengen. Beschikbaar o.a. via: Shinran, Shonin, *Hymns of the Dharma-Ages, A Translation of Shinran's Shozomatsu wasan*, Hongwanji International Center, Kyoto, 1993, xiii+93 p.

In zijn wasan hymnen brengt Shinran de boodschap die vervat is in belangrijke passages van de sutra's en andere geschriften van de Reine-Landtraditie. Hierbij volgt hij dezelfde basismethode van argumentatie omtrent de leer zoals we in KGSS zin. Zijn drie verzamelingen wasan vormen in hun geheel het enige werk van Shinran dat in draagwijdte en uitgebreidheid vergelijkbaar is met KGSS. Zijn hymnen bevatten termen en zinnen uit de Chinese geschriften, en vereisen daarom meer van de lezer dan het merendeel van de geschriften van andere religieuze leraren.

Rennyō Shōnin (1415-1499), maakte als achtste hoofdabt (monshu) het sanghagebeuren binnen de Jōdo-Shinshū-groepen uniformer door o.a. Shōshinge voor te stellen als hoofdhymne voor de ceremonies, gevolgd van de eerste zes strofes uit Jōdo-wasan. Terwijl de belangrijkste tempels dagelijks zes andere strofes nemen (en op deze manier de hele verzameling *Sanjō wasan* de revue laten passeren), beperken het merendeel van de tempels zich tegenwoordig tot de eerste zes – die ze, gezien de lengte, bovendien reserveren voor belangrijke feestdagen. De simpelere, monotonere versie [sōfu] van Shōshinge neemt op zich al een half uurtje in, terwijl de feestelijkere, ritmischere versie [gyōfu] nog langer duurt. In jikōji hebben we zelfs alleen sinds een paar jaren de gewoonte om bij de zogenaamde rode feestdagen Shōshinge met de zes wasan te reciteren.

Voor de vieringen van 750 jaar Shinran in onze hoofdtempel werd een speciale selectie uit de 3 verzamelingen wasan gemaakt⁷.

De eerste collectie wasan, de **Jōdo-wasan** of *Hymnen over het Reine Land*, oorspronkelijk vervolledigd in 1248 toen Shinran 76 jaar oud was, bestaat uit drie groepen hymnen met wat extra materiaal tussen de secties:

1. Aanhef en Inleidende hymnen (1-2)

Titel en de tweede hymne uit *Gedicht tot Lof van Amida Boeddha*, een werk van de Chinese patriarch Danluan (476-542); een lijst van eretitels voor Amida te vinden in Danluans hymnen; een opsomming van drie eretitels voor Amida te vinden in *Commentaar op de Tien Bodhisattva Stadia* van Nāgārjuna (ca. 150-250).

2. Hymnen gebaseerd op Danluas Gedichten (3-50)

Opsomming van de personen die betrokken zijn bij de lering van Shakyamuni omtrent de drie Reine Landsutra's.

Deze tweede groep volgt meestal de oorspronkelijke inhoud en uitdrukkingen, en kan beschouwd worden als een sterk samengevatte vertaling van Danluans *Gedichten*. De hymnen behandelen Amida's deugden, vooral i.v.m. licht; de wezens op het Reine Land pad, onder wie zowel de bodhisattva's van het Reine Land als de personen van shinjin⁸ in deze wereld; en de kenmerken van het Reine Land.

3. Hymnen over het Reine Land gebaseerd op de sutra's en op andere bronnen (51-118)

Binnen de derde groep hymnen, geeft Shinran ondertitels voor zes secties, in te delen in twee algemene rubrieken:

- hymnen gebaseerd op de drie Reine Land sutra's:

- over het Grote Reine Land sutra (51-72)
- over het Meditatiesutra (73-81)
- over het Amida sutra (82-86)

- hymnen gebaseerd op andere bronnen:

- over Amida Boeddha (87-95)
- over de heilzame dingen die een persoon van nembutsu in dit leven kan ervaren (96-110)
- over Bodhisattva Mahāsthāmaprāpta (111-118).

⁷ zie <http://www.jikoji.com/jikoji/viering-Shinran-750.asp>

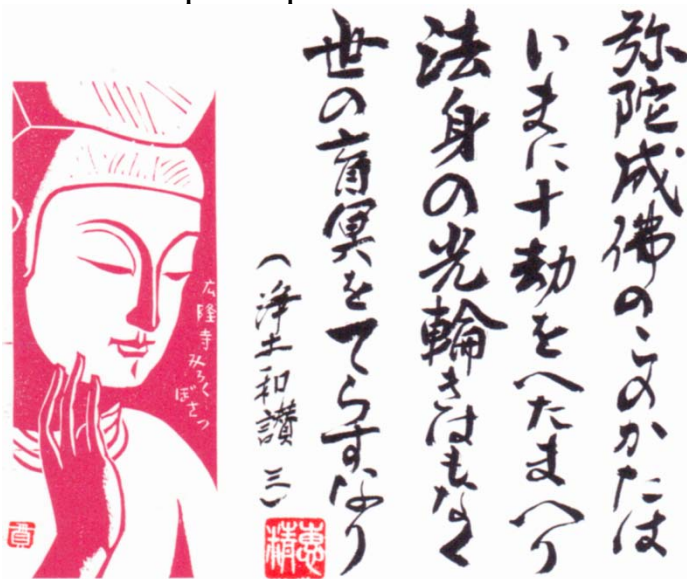
⁸ eensgericht vertrouwen

Van hieraf aan nemen we de tekst van Hisao Inagaki over:

Ieder van de volgende afleveringen in de serie *Amida, het Oneindige – Jōdo Wasan* is oorspronkelijk bedoeld om los van de andere gelezen te worden, als een op zichzelf staande bouwsteen van een aspect uit de Jōdo-Shinshū leer, maar tegelijkertijd inhoudelijk verbonden met de andere afleveringen, als onderdeel van een organisch geheel.

Shinran, die trouw zijn voorgangers (de zeven patriarchen uit India, China en Japan) opvolgde, maakt ons in zijn wasan de universele en transcendente principes van de ware werkelijkheid duidelijk die aan de grondslag van hun leer liggen. Dit principe is de *Anderkracht*. Hij ontdekte dat hetgeen echt bestaat in het universum Amida is, het Oneindige, en zijn invloedssfeer of activiteitssfeer (het Reine Land), en hetgeen uiteindelijk aan het werk is, is de Kracht die Amida belichaamt: de *Anderkracht*. Wat is dan *ik* en wat is dan *mijn*?

Shinran geeft een nieuwe dimensie aan de zin van het leven en helpt ons het pad te vinden dat we kunnen inslaan. Ik hoop dat deze artikelen u kunnen helpen uw pad te vinden...

*Jodo Wasan calligraphy by Rev. Esho Sasaki
from IABC 2004 calendar postcard*

. 2 Jōdo wasan [3]: Amida, het Dharma-Lichaam

Sinds Amida het boeddhaschap verwezenlijkte zijn nu tien kalpa's verstreken.

de Lichtkrans van zijn Dharma-Lichaam is grenzeloos en straalt doorheen de blinde, donkere wereld.

弥陀成仏のこのかたは	Mida jōbutsu no konokata wa
いまに十劫をへたまへり	Imani jikkō o he tamae ri;
法身の光輪きはもなく	Hosshin no Kōrin kiwa mo naku,
世の盲冥をてらすなり	Se no mōmyō o terasu nari.

Toen Siddharta Gautama een Boeddha werd onder de naam Shakyamuni, was het de kracht van de Dharma – niet zijn menselijke kracht – die hem Verlichting bracht. Op het moment van zijn verlichting tot de Dharma, werd hij één ermee en bekwam daardoor een Dharma-Lichaam (dharma-kāya - 法身 - hosshin) zonder zijn menselijk lichaam te verliezen. Daarna besteedde hij de overige jaren van zijn leven om aan zijn medemensen uit te leggen wat de Dharma is, en hoe zij deze ware werkelijkheid konden realiseren. Op deze manier gebruikte hij het gesproken woord in de klassieke betekenis, maar vaker en belangrijker nog: hij gebruikte een directe methode van spirituele communicatie - samadhi⁹. Wij, aanhangers van Mahāyāna (het Grote Voertuig), vertrouwen op de overdracht van de Dharma via samadhi, en proberen verlichting te bereiken via praktijken op basis van samadhi.

⁹ Samadhi (Sanskriet: समाधि) betekent in Hindoeïsme, Boeddhisme, Jāinisme, Sikhisme en yogi-scholen een hoger niveau van meditatie, concentratie of dhyāna. Samadhi wordt omschreven als een niet-duale toestand van het bewustzijn waarbij het bewustzijn van het ervarende subject een wordt met het ervaren object, en waarbij de geest tot rust komt, eensgericht of geconcentreerd wordt terwijl de persoon bewust blijft. In het boeddhisme kan samadhi ook verwijzen naar een toestand waarbij de geest helemaal tot rust komt, maar niet samensmelt met het object waarop de aandacht is geconcentreerd, en daardoor in staat is te observeren en inzicht te bekomen in de veranderende stroom van ervaringen.

[Bron: o.a. wikipedia]

Volgens het Grote Reine-Landsutra, door Shakyamuni aan ons overgeleverd via de Amida-Samadhi, was Amida vroeger een bodhisattva genaamd Dharmākara (法藏比丘 - hōzō-biku) of *Bewaarplaats van de Dharma*. Oorspronkelijk een koning, zag hij af van de troon en begon zijn Boeddhistische praktijk onder Boedha Lokeshvararāja. Vóór hem legde hij als bodhisattva achtenveertig geloften af betreffende het type van reine land dat hij zou creëren nadat hij verlichting zou bereiken. Hij voerde deugdzaamheden uit en bereikte tien kalpa's geleden het boeddhachap. Kalpa (劫 – kō), een ongelooflijk lange tijd, is een woord dat gebruikt wordt om bepaalde gebeurtenissen in de transcendentale wereld te omschrijven. Amida bewaarde een Dharma-Lichaam op dezelfde manier als Shakyamuni. Wat hem van Shakyamuni onderscheidde was dat Amida verkoos in de transcendentale wereld te blijven, terwijl Shakyamuni ervoor koos een boedha te worden in de wereld waarin wij leven.

De invloedssfeer waarover Amida beschikt noemen we het *Rijk van Vreugde – Sukhāvātī* (極樂- gokuraku). Deze sfeer is nochtans niet verschillend van zijn Dharma-Lichaam. Het Reine Land is Amida's lichaam zelf, want in de transcendentale wereld is er geen onderscheid tussen iemands bestaan en zijn omgeving. Wat uiteindelijk wel bestaat in het Reine Land is grenzeloos Licht – het Licht van Wijsheid en Mededogen. Het is opvallend dat in Shin-termen zowel Amida's Naam als de naam van het Reine Land beide *Licht* als een essentieel element bevatten¹⁰. Shinran verklaart: “De Boedha (in Jōdo-Shinshū) is de Boedha van het Onvoorstelbare Licht, en het Land is het Land van Oneindig Licht” (KGSS, Hoofdstuk over de *Ware Boedha en zijn Land*). Hetzelfde transcendentale Licht manifesteert zich als Amida's majestueuze lichaam dat licht uitstraalt, alsook als de schitterende kenmerken van het Reine Land zoals het in de drie Reine-Landsutra's is beschreven.

Laat ons even nadenken over de natuur van de wereld zoals wij hem ervaren... Er wordt ons geleerd dat dit de wereld van samsara is, waar voelende wezens steeds maar weer in de kringloop van leven-en-dood

¹⁰ Ook in de naam van onze tempel jikōji (Tempel van het *Licht van Mededogen* - 慈光寺) trouwens...

blijven wedergeboren worden, en steeds maar weer onheilzame gedachten, woorden en daden laten ontstaan, doordat ze gedreven worden door de drie oorzaken van lijden (onwetendheid, grijpreactie en afstootreactie). Wij zijn immers bombu, wezens die blijvend beïnvloed worden door blinde passies. Terwijl hij over zichzelf en zijn mede-volgelingen nadenkt, betreurt Shinran: “Sinds het tijdloze begin tot nu toe, zijn talloze wezens blijven ronddolen in de zee van onwetendheid, verdronken in diverse bestaansvormen, gebonden door de cirkel van lijden, wars van waar vertrouwen” (KGSS, Hoofdstuk over het *Ware Vertrouwen*).

Het Reine Land biedt ons – die niet kunnen ontsnappen uit deze wereld van samsara – een toevlucht, vermits deze transcendente wereld vervuld is van het Ware Licht, en omdat daar niets in de weg staat (illusie of onwetendheid) om de ware werkelijkheid te zien¹¹.

Het Licht van het Dharma-Lichaam, dat het Reine Land vult, dringt overal door in de wereld van samsara. Vasubandhu (世親 – Seshin of 天親- Tenjin), de tweede van de zeven patriarchen, noemt Amida bondig *De Boeddha van het Ongehinderd Licht dat doorheen de Tien Richtingen schijnt* (盡十方無礙光如來).” Ook al kijken we op naar Amida en betonen we hem eerbied alsof hij ergens boven onze kennis en perceptie zou vertoeven, vanuit Amida gezien is er geen grens die hem van ons scheidt.

op ons – waar we ons
zijn we soms niet
we kunnen het
verheugen over
omvat zijn om
losgelaten te

Zijn Licht schijnt altijd
ook bevinden. Ook al
in staat het te zien,
voelen en ons
het feit dat we
nooit meer
worden.

¹¹ Daarom ook dat nirvana of nirwana ook kan omschreven worden als: niets waait er nog om de ware werkelijkheid te kunnen zien – geen onwetendheid, grijpreactie of afstootreactie...

Nieuws uit de Sangha

✿ We leven in boeiende tijden...

De BUB (Boeddhistische Unie van België) meldt ons dat de regering spoed wil zetten achter de **erkenning** van het **boeddhisme**, voorzien vanaf ten vroegste 2013. Dergelijke erkenning heeft zijn impact op diverse onderdelen van de maatschappij: onderwijs, hospitalen, gevangenissen en de vele initiatieven van de plaatselijke sangha's – dus ook van jikōji...

Daarnaast is er de vraag van onze hoofdtempel **Hongwanji** uit Kyoto om in de toekomst een permanente **vertegenwoordiger** in Europa te huisvesten... Twee extra uitbreidingen van ons netwerk die terdege onze toekomstige werking kunnen beïnvloeden!

✿ In de loop van de voorbije weken hebben we weer heel wat leerlingen (buso Woluwe, SJI Herentals) en studenten (HUBrussel, Plantijn Hogeschool, KHK Vorselaar, SHHeverlee) op bezoek gehad.

✿ Ook namen we deel aan diverse activiteiten buiten de tempel: Japanse tuin (Hasselt), Meditation Flash Mob (Centraal Station Antwerpen), Concert Jewel Tour 2011 van de Tibetaanse zangeres Dechen Shak-Dagsay, Jain Tempel in Wilrijk, lentepoets in de Pretoriastraat, Verjaardag van de Boeddha, Dalai Lama in Huy, Let's Religion Brussel, Triratna-symposium, en HIB-opleiding leraren

✿ Zondag 11 maart namen we, samen met nog 150 anderen, in **Ekō-Haus**, Düsseldorf deel aan een erg serene herdenkingsdienst voor de slachtoffers van de rampen die **Japan** vorig jaar hebben getroffen. Daarna zijn wij hartelijk ontvangen in de tempel o.l.v. onze

collega Frank Kobs, **Anjin-Do** in Mönchengladbach.

✿ Onze **website** is uitgebreid met meer dan 20 pdf-bestanden met onze **chantings**... Vanuit de startpagina: klik in het hoofdmenu

- di 12/06 20.00 u. T2 - vragenuurtje
- di 19/06 20.00 u. T3 - Bespreking Shoshinge - deel 2
- di 26/06 20.00 u. T4 - inpikken op realiteit van vandaag: hier en nu
- di 03/07 20.00 u. T1 - Waarom lukt het me niet om mijn gedachten stil te zetten? *Meditatie om beschikbaar te worden...*
- di 10/07 20.00 u. T2 - vragenuurtje
- di 17/07 20.00 u. T3 - Bespreking Sambutsuge
- di 24/07 20.00 u. T4 - inpikken op realiteit van vandaag: hier en nu
- di 31/07 20.00 u. T5 - evaluatie: *Hoe kunnen we verder op het pad?*
- di 07/08 20.00 u. T1 - Wie was boeddha Shakyamuni?
*Het leven van Siddharta Gautama:
4 belangrijkste plaatsen*
- zo 12/08 10.00 u. **Ō-Bon** - Gedachtenis van de overledenen (Sansk. Ullambana) (15/08) & mogelijkheid tot nemen van **Drievoudige Toevlucht (kieshiki)**
- zo 12/08 12.30 u. hapje voor deelnemers
- di 14/08 20.00 u. T2 - vragenuurtje
- di 21/08 20.00 u. T3 - Bespreking Juseige
- di 28/08 20.00 u. T4 - inpikken op realiteit van vandaag: hier en nu
- vr- 31/08-
zo 02/09 *deelname aan ESC16: European Shin Conference:
The Importance of Sangha*
(Ekō-Haus, Düsseldorf) - English
- di 04/09 20.00 u. guest teacher **Chewang** Palden Bhutia
(from Hongwanji Nepal) is giving a dharma talk
- za 08/09 13.00 u. *deelname aan* **Berchem Bruist**, Victor Jacobslei
- zo 09/09 10.00 u. *deelname aan* BUB-activiteit in Huy:
Feest van het Boeddhisme
- di 11/09 20.00 u. T2 - vragenuurtje
- di 18/09 20.00 u. T3 - het leven van Shinran Shōnin
- za 22/09 10.00 u. *cursus* **Karaniya Metta Sutta** - chanting in het Pali en metta-meditatie – Paul Van hooydonck

In principe is er eveneens iedere zaterdag tussen 13 en 18 uur permanentie in de tempel – een seintje vooraf geeft je zekerheid... Wees welkom voor een babbel, een vraag en/of een antwoord!

Tempel van het Licht van Mededogen
Centrum voor Shin-Boeddhisme vzw

JIKŌJI
慈光寺

Pretoriastraat 68 - B-2600 Antwerpen (Belgium)
tel. +32 (0)475 62 78 36
www.jikoji.com ✉ info@jikoji.com

Werken mee aan dit nummer

Bieke Machiels, Jörg Pyl, Marcus Cumberlege,
Martine Strubbe, Šandor Koša-Kiss en Zuio
Hisao Inagaki

Verantwoordelijk uitgever

Rev. Daijō Fons Martens
tel. +32 (0)475 62 78 36 ✉ info@jikoji.com

*Overname toegelaten mits bronvermelding en
bewijsexemplaar - ISSN 1370-0243*

Drukkerij Copymatic - 2600 Berchem

